

Få kalve i rudlerne?

Lokalt meldes der om kronvildtrudler med få kalve. Hvad kan forklare dette fænomen? To faktorer spiller ind: dødeligheden blandt kalvene og produktion af kalve.

Tekst: Mads Flinterup

NATUR/VILDTFORVALTNING: En stor dødelighed blandt kalve kan umiddelbart skyldes sygdom, naturlig prædation eller stor afskydning. Hvis sygdom var årsagen, ville man kunne forvente, at der blev observeret svage og afkræftede kalve, umiddelbart før de forender. Den slags meldinger er ikke indkommet fra de områder med observationerne af få kalve i rudlerne.

Flere rovdyr i det danske landskab kan tage livet af en ny-sat kronkalv. Det forudsætter dog, at hinden ikke forsvarer

sin kalv. Således er ræveprædation på kronvildt beskeden. Derimod kan ulven sagtens tage kronkalve og for den sags skyld også voksne kron dyr. Et ringe antal kalve i rudlerne kan således være udtryk for en naturlig bestandsdynamik forårsaget af ulvens fødesøgning. Men den danske ulvebestand er yderst beskeden i forhold til at kunne forklare fænomenet og da særligt i egne, hvor ulve stadig kun optræder som lejlighedsvis strejfvildt.

Kronkalve har de fleste steder en jagttid på fem måneder. Dette skal naturligvis sætte sit præg på rudelsammensætningen. Når der meldes om få kalve i rudlerne, er det noget, som observeres løbende hen over sæsonen, og de første meldinger kommer ofte allerede i løbet af høsten. Her vil observationen dog kunne forklares med kalveregulering i løbet af sommeren. Dog er det officielle tal for 2018, at der blev reguleret i alt 266 stykker kronvildt. Det er næppe nok til, at man vil kunne hæfte sig ved en reduceret andel kalve i rudlerne allerede i august/september i flere egne af landet.

Manglende produktion

En smalhind vil under normale danske betingelser have kondition, således at den løsner æg. Derfor vil de fleste smalhinder være drægtige i jagtsæsonen. Voksne hinder – altså hinder på mindst to år – vil i reglen være beslæede i jagtsæsonen. De studier – afrapporterede såvel som mere private – der er gjort på hinders fertilitet i Danmark, viser da også en ganske fin kalveproduktion. Det vil som udgangspunkt først være forventeligt at kunne observere en faldende kalveproduktion i en bestand, når bestanden generelt bliver fødebegrænset. De danske kronvildtbestande er langt fra at være fødebegrænsede pga. landmændenes vintergrønne marker m.v.

Denne hind skudt ud af en rudel med bemærkelsesværdig lav andel af kalve. Hinden har et fuldt tandsæt og er dermed voksen, men ung. Hinden havde aldrig haft en kalv. Opbrækket vægt ca. 65 kg. Det er en bemærkelsesværdig lav vægt for et hundyr, som ikke har ført kalv. Denne hind understøtter således hypotesen om, at rudler med lav kalveandel består af unge og svage hinder, som endnu ikke har været i stand til at producere en kalv. Foto: Mads Flinterup.

Rudel med meget få kalve og nærmest udelukkende unge, voksne dyr. Foto: Vagn Donskov.

Se godt på billedet af den store rudel med ca. 60 dyr på opslaget her. Stil dig selv spørgsmålet: Hvor mange kalve er der i den rudel? Bedste bud er fem-seks kalve. Dertil kommer 13 (spids)horte, hvilket efterlader os med i ca. 40 (smal)hinder. Der er altså syv-otte hundyr pr. kalv. Hvilket er højt. Billedet er taget lige efter jagtsæsonen og er fra et område, hvor der forekommer ulve og udstedes reguleringstilladelser. Spørgsmålet er blot, om ulveprædation og den menneskelige efterstræbelse af kalve ved regulering og jagt er nok til at forklare denne udtalte overvægt af hundyr i forhold til kalve?

Selvskabt fænomen?

Kig nu igen godt på billedet – hvad er din vurdering af hindernes gennemsnitsalder? En vurdering er, at der i denne rudel er seks hinder, som er ældre end de største hjorte på billedet (de ældste hjorte på billedet er tre eller højst fire år). Denne vurdering kan naturligvis være forkert, men indtrykket ved at se på den pågældende rudel er, at den er domineret af helt unge hinder. Dette kan meget vel være et produkt af flere sæsoners afskydningsfokus rettet mod hinder. Når en hind skydes bort fra en kalv, så får kalven et

andet afsæt i livet, end den ellers ville have fået. Kalvene dør ikke af sult, og kalvene finder også relativt hurtigt følgeskab med andre kronstyr. Spørgsmålet er blot, om sådanne kalve finder en plads i andre etablerede familierudler, eller om de kun accepteres af andre enlige dyr. Alt andet lige vil sådanne hindkalve blive svagere smalhinder end de hindkalve, som føres af deres hind. Sådanne svage smalhinder vil forventeligt også blive svagere hinder end jævnaldrende hinder.

Måske er rudlen på billedet netop et produkt af flere kalve, som har mistet hinden i de foregående jagtsæsoner. Hvis rudler består af svage hundyr, så vil produktionen af kalve være lavere end normalt. Produktionen er ganske enkelt lav, idet hinderne ikke har konditionen til at løsne æg i brunsten.

Denne forklaring understøttes endvidere af, at der i samme områder kan opleves rudler med markant lavere antal hinder pr. kalv.

mf@jaegerne.dk

Læs i næste nummer:

Pas på med at skyde hinder fra kalve.

**1/3 ann
90 x 184**